

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Red. și Administrația:

Str. Gh. Barițiu No. 2,
Telefon: No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea
unui comitet de redacție,

Director: Dr. ALEX. HERLEA

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei.
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pe an

EXEMPLARUL 2 LEI.

Cine sunt vrășmașii României

de GHIȚĂ POP

Deputat de Hunedoara.

În politica și mai ales în politica din afară, mai mult chiar decât în politica dinăuntru, prietenii și dușmanii unei țări se măsoară și se cunosc după fapte nu după vorbe. Odată cuvinte dulci ne-ar trimite un vecin, apropiat sau mai depărtat, nu-l vom judeca în cele din urmă decât după ceea ce făptuiește față de noi.

Astfel am văzut, că în război cei ce ne-au ajutat au fost francezii, englezii și americanii; fără prietenia și ajutorul lor ar fi fost prea greu să ne vedem azi într-o Românie Mare și puternică. După război am mai încheiat alianțe sau tovrășii de arme cu Cehoslovacia și Jugoslavia, care s'au legat prin tratate sau favoari scrise cu încălțură și pecete să ne ajute dacă ungarul ar încerca să ne ia din nou Transilvania și Banatul. Tot astfel Franța și Anglia ne făgăduesc ajutorul lor dacă Ungaria sau Germania ar voi să ne stace. Am încheiat un tratat și cu Polonia, obligându-se să ne ajutăm unii pe alții dacă Rusia ar încerca să ne ia nouă Basarabia sau dacă ea ar ataca Polonia.

Dar mai sunt și alte fapte care ne arată prietenia acestor țări. Franța ne-a dat în clipe grele bani împrumut ca să ne ajutăm cu ei; Anglia s'a împotrivit la Liga Națiunilor dela Geneva atunci când ungarul au atacat acolo România, iar Cehoslovacia și acum în urmă Franța ne dau și arme, tunuri mitraliere, aeroplane ca să înzestrăm oștirea țării pentru timpuri de amenințare și primejdie.

Multă vreme România a avut temere că Rusia, care nu a uitat Basarabia ar vrea să o atace și grija aceasta părea că nu este lipsită de temel. Dar prin prietenia Franței și dibăcia dlui Titulescu lucrul s'a schimbat în mai bine, Rusia declarând mereu, că nu are gând rău asupra noastră, noi i-am cerut în cele din urmă să dovedească aceasta cu fapta și să ne dea în scris, că nu ne va ataca niciodată cu arma în mână. Și iată că acum vreo câțiva ani Rusia s'a favorit și la asta încheind cu noi un tratat de neagresiune prin care România și Rusia se obligă să nu se atace una pe alta.

Astfel am scăpat și de grija unui război cu Rusia.

Dar iată că acum se ridică „Dreapta” românească dnii Valda, Goga-Cusu, și cu „garda de fier” și cere într'un glas să rupem aceste prietenii și să ne dăm în partea Germaniei

ba și a Ungariei. Ei ne spun că Rusia e bolșevică și că ea primejduiește România, ei ne mai vorbesc de prietenie cu ungarul și ne mai facântă cu bunăvoința Italiei care azi e legată cu Germania și Ungaria într'o tovrășie strânsă.

Dar să vedem faptele nu vorbele. Despre Italia știm că ne-a fost într'adevăr tovrășe în timpul războiului mondial, dar îndată după război a trecut de partea Ungurilor, ajutându-i în toate împrejurările, încă pe timpul bolșevicului ungar Bela Kun, care a atacat armata română, dar pe urmă a fost crunt bătut de noi și alungat dela putere. Pe atunci colonelul Romanelli, trimisul guvernului italian, a voit să oprească intrarea oștilor noastre în Budapesta, dar nu a izbutit să țină pe loc pe vitejii noștri. De vrn-o 6—7 ani, primul ministru al Italiei, dl Mussolini, ne amenință mereu cu „revizuirea”, adică cu schimbarea granițelor noastre în folosul Ungariei. În toamna trecută, la Milano, a strigat în auzul lumii întregi că Ungurilor li-s'a făcut o mare nedreptate și că Ungaria „ciuntită”, trebuie făcută la loc așa cum a fost înainte.

Germania vorbește și ea mereu de revizuire, de răsturnare și de nimicirea tratatelor, pe cari e așezat hotarul țării noastre. Când după multe rugăminti, făcute de oamenii „dreptei” românești, Hitler, stăpânul Germaniei, a pus să se publice în ziarul său „Völkischer Beobachter”, în toamna trecută un articol, care să nu placă Ungurilor, „dreapta” noastră i-a cântat osanalele de bucurie, că în sfârșit Germania nu mai e vrășmașă României. Dar când am citit gazeta nemțească, am văzut că vestea aceasta a fost mincinoasă. Omul lui Hitler, care scria acolo spunea numai atât, că Germania e contra dorințelor „fantastice”, adică contra visurilor prea îndrăznețe ale Ungurilor. Cu alte cuvinte, marea „bunăvoință” a Nemților constă în faptul, că ei nu vreau să dea Ungurilor Ardealul și Banatul întreg, ci numai jumătate sau poate a treia parte, adică în loc de 23 județe, s'ar mulțumi să ne răpească numai vre-o 12 sau 13 județe, locuite toate de Români.

Iată cu ce vreau să ne amăgească prietenii Nemților și Ungurilor ca să ne facem iarăși tovrășii cu dâșii.

Cât despre prietenia Ungariei, ce să mai spunem? Pușinii Români (Continuarea în pagina 3-a.)

Adunarea șefilor de sectoare, a șefilor comunali și a fruntașilor satelor din plasa „Avram Iancu”

Marti 29 Iunie în ziu de Sf. Petru și Pavel, a avut loc la Bala de Criș adunarea șefilor comunali din plasa, la locuința d-lui Dr. Iacob Oncu.

Dela centru au participat dnii: Dr. Nicolae Penescu vice președinte și Iosif Roman.

Au fost prezenți următorii delegați comunali:

Dobrot: Dolga Iosif, Banciu Miron, Dolga Nicolae, Dălv Aurel, Indrieș Petru, Indrieș D-tru, Negril Ioan.

Dr. Nicolae Penescu.

Tomesti: Bulz Ioan I. Ignat, Dărăștean Petru, Drăgan Ioan Șuca, Oac Leonin, Herbel Nicolae.

Baldovin: Faur Victor, Riscuța Avram, Faur Avram Manaiș Nicolae, Leucean Aron, Herbel Todor, Faur Simirean, Herbel Alexandru.

Bala de Criș: Protopop Balboacă Nicolae, Dr. Aurel Riscuța, Simon Petru, Martiș Petru, G.ora Petru, Găleș Tanase.

Tiulești: Ivașcu Petru, Herbel Nicolae, Păscu S-rafin.

Risca: Riscuța Petru, Borza Antonie, Leucean Nicolae, Leucean Sabin, Tonța Nicolae, Bulz Nichifor, Nicolae Boca, Borza Ioan, Viad Alexandru, Borza Ianc, Viad Ioan, Borza Constantin I. Andraș, Borza Constantin I. Antonie, Baștea Nicolae a Lini, Baștea Azare, Ona Ioan.

Tebea: Sina Ion I. Nicolae, Ieriu Constantin, Roșca Todor, Șerban Ioan, Șerban George, Oprea Ioan I, Petru Pantea Ferent, Piper Victor, Ieriu Petru, Cristea Petru, Ievuța Nicolae Cășălean Ioan, Barna Avram, Măduna Lughin, Nița Ioan, Zăriu Pavel, Farcu George, Oprea Avram, Clej Petru, David Avram, Miheș Tanase Barna Ioan.

Cărăstău: Ianc Petru, Ianc Adam Ianc Ioan, Marin Avram, Nicoră Lazar, Betea David, Sava Iosif, Clej Arsenie, Haida Miron, Banciu Miron,

Valea mare: Baștea Sabin, Maxim Baștea, Baștea Nico'ae Prevalenț.

Ribița Obodku Petru, Casan Ioan, Indrieș Miron,

Adunarea a fost prezidată de că-

tre dl dr. Iacob Oncu avocat în Bala-de-Criș fost prefect. După cuvântările și lămuririle date de către reprezentanții organizației centrale, au luat cuvântul fruntașii țărani, cari au deschis într'un mod impresionant starea de mizerie în care trăiesc satele din acea regiune.

S'au plâns de felul cum sunt tratați de către pretori, notari, agenții fiscali etc.

Am arătat că aruncurile sunt prea mari. Bugetele comunale sunt încărcate cu cheltuieli fără rost pentru comune cum sunt: abonamentul la ziarul „Viitorul” oficiul partidului liberal, precum și pentru monumentul ce se ridică în parcul din Deva.

Mai spuneau că funcționarii societății „Mica” din Brad cutreeră satele pentru organizare, găzduirea fier. Că aceștia fac propaganda cu scrijelul societății „Mica”. Că muncitorii sunt suduiți și chiar loviți de către anejații societății. Plata ce o primesc lucrătorii dela societate, nu este proporțională cu urcarea prețurilor la articolele de prima necesitate.

Au mai povestit țărani multe nedreptăți ce li se fac, asupra cărora vom mai reveni în gazetă.

Toți vorbitorii au arătat încrederea și nădejdea numai în Partidul Național-Țărănesc care este partidul țărănimei și a muncitorilor și de la care se așteaptă mântuirea țării din mâinile liberalilor lacomi. Vorbitorii țărănimei au băgat de vină fraților țor cari se fac cozi de topor și trudează interesele țărănimei sprijinind alte partide decât cel Național-Țărănesc, căci împrăștiindu-se în partidele ciocoiești și al marilor bancheri, slăbesc mișcarea țărănească și astfel dreptatea și isbânda pentru care luptă partidul Național-Țărănesc întârzie. — Dacă frații țărani ar fi uniți la un loc, nimeni n'ar avea ce să le mai facă!

Dr. Iacob Oncu.

Adunarea sa terminat într'o atmosferă de însuflețire

După aceasta, dnii Penescu, Oncu, Riscuța și Roman au vizitat comunele: Lunca, Cărăstău și Birtin, unde au stat de vorbă cu sătenii ținând adunări.

Coresp.

M. S. Regele Carol II a fost proclamat comandant al Reg. 57 din Inf. polonă.

Marile serbări dela Belecov. Ce scrie presa
engleză despre vizita Suveranului României

Semnificația înființării de ambasade la București și Varșovia

Cu ocazia vizitei M. S. Regelui în Polonia a fost proclamat comandant al Reg. 57 din Infanteria Polonă.

Evenimentul este socotit de presa poloneză ca un gest simbolic care confirmă uniunea frățească dintre cele 2 popoare, devenită atât de intimă, încât trebuie să fie înfățișată într'un chip cu totul strălucit. Ambasada României la Varșovia va fi prima între reprezentanțele diplomatice ale acestei țări în străinătate. Spunem cu intenție „prima” și nu „unica” fiind limpede că dată fiind poziția pe care România o ocupă în concertul internațional, ambasada dela Varșovia nu va rămâne multă vreme singura ambasadă a regatului român.

M. S. Regele Carol II și-a petrecut toată dimineața zilei de ieri la Belecov unde a sosit la orele 6-10.

M. S. era însoțit de Marele Voevod Mihai. A fost salutat de Marusevski, voevodal din Poznan și de comandantul corpului de armată din acel oraș. Imediat s'a format un cortegiu care s'a îndreptat spre poligonul de tragere în ordinea următoare:

M. S. Regele Carol și mareșalul Smigly în primul automobil. Marele Voevod Mihai și generalul Fabrika în al doilea automobil. Ca și gara, fatregul parcurs era pavezat cu dra-

pele polone și române, cu flori și verdețuri.

La orele 10 M. S. Regele s'a dus să odihnească în micul castel în care își are reședința de vară comandantului regiunii militare.

La orele 11.30 a avut loc, într'o atmosferă înălțătoare și emoționantă elierea manifestului președintelui republicii prin care regelui României i-se conferă comandamentul regimentului 57 infanterie.

La orele 12 M. S. în uniformă de colonel polonez a primit dețierea trupelor. La castel era arborat drapelul regal român, iar garda o făcea un detașament de ulani.

Toate zările engleze publică lungi dări de seamă din Varșovia, descriind fastul și entuziasmul primirii M. S. Regelui Carol II al României.

Morning Post comentează vizita Suveranului României în Polonia și relevând deosebita ei importanță scrie:

Vizita de acum și cele precedente arată că politica externă poloneză este Marea Neagră de importanță egală cu Marea Baltică. Ea confirmă opinia că axa Varșovia-București va fi în curând cea mai importantă din Europa Orientală.

Pentru dl. dr. Aurel Vlad.

Într'un articol: „Eri și azi” apărut în organu personal al d. Vlad „Solia Dreptății” Nr. 24, 1937, se citează un pasagiu, o parte plină de laude la adresa dlui Vlad, pasagiu scris de d. dr. Gherghel Ohăbeanu, în anul 1933 după ce acest Ohăbeanu — Boilă a fost ales deputat în 1932 „cu concursul, sprijinul și popularitatea dlui Vlad.” Se văcărește pe nedrept, organu dlui Vlad, că „România Nouă” și „Solia” din Orăștie aruncă cu noroi în „acela” pe care îl preamăreau „până ieri”.

Intregim istorisirea dlui Vlad cu adevărul, că dl Boilă n'a fost ales cu concursul dlui Vlad, ci — din ordinul acestuia. Părerea, foarte adeseori greșită și de vădit egoism a dlui Vlad, era ordin pentru organizația partidului național-țărănesc din județul Hunedoara, ordin, bun, rău, dar trebuia îndeplinit într'o organizație — disciplinată. De dragul acestei discipline, noi, grosul partidului, treceam cu vederea greșelile și desertăciunile dlui Vlad, câtă vreme aceste greșeli, deși dureroase și păgubitoare, erau, totuși suportabile. Astfel am închis ochi și atunci, când d. Vlad ne-a ordonat să alegem pe dl Boilă un om de valoare și — intim al dlui Maniu, dar totuși mult-puțin străin de durerile și necazurile noastre locale. Cu atât mai vădit, că ne dedasem, de dragul disciplinei, a asculta orbeste ordinul dlui Vlad și atunci, când dânsul, gădălit de desertăciunea, cu care îl alintau linguștorii, a ridicat la onoruri și pe faimosii cai a lui Caligula din po-veste!

Pe dl Boilă mulți nu-l cunoșteam

în 1932 nu-l cunoșteam personal nici astăzi. Cunoșteam însă ideologia modul de gândire al lui, care ideologie e cam aceeași ca a dlui Vlad de ieri, cu privire la treburile obștești. Și ne-am zis: dacă e om de valoare ascultăm și de astădată ordinul dlui Vlad și îl trimitem pe d. Boilă în parlament, după ce dar timisese din acelaș ordin, a la Caligula, și câțiva . . . cai. Acesta e tâlcul.

Când paharul s'a umplut când metehnele dlui Vlad au ajuns punctul de saturațiune și nu le-am mai putut suporta, nimic nu era mai firesc, decât să-l lăsăm pe d. Vlad, să-și croiască mărirea, să-și mulțumească desertăciunea, fără noi, după catapodul, pe care însuși și l-a ales. — Ne-a părăsit: era și timpul să ne scuturăm de metehnele lui. Dar mai ales noi, o seamă de oameni, învățoșăși în mizerie și în lupte crâncene spre un ideal, urmași cu dragoste de tineretul nostru entuziasmat — nu ne-am mai putut lua după maschinele porniri ale dlui Vlad, ci am rămas neclintii la posturile de luptă pentru îmbunătățirea urșitei părinților, fraților și copiilor noștri, oropsiți la coarnele plugului prin cele văi și dealuri! — Ori ai vrea de Vlad, că toți fiii neamului românesc să fie ca niște țărfe, care de dragul unor beneficii producătoare de scârbă, fac ochi dulci tuturor bărbaților? !

Ținuta demnă a noastră n'a fost pe placul dlui Vlad. În urmăre, prin organu său personal „Solia Dreptății” a început a ne ponegri în fel și chip nesfîndindu-se a ne batjocori cu epitetul de „măgari” pe noi, cari o vi-

etă întreagă îi stătuserăm cu credință, cu răbdare cu abnegarea, intereselor noastre, la chereșul lui! Ba ce e mai mult, d. Vlad cu o stăruință demnă de un scop mai bun, s'a năpusit asupra însuș văului său, dl Justin Pop, voind fără isbândă să-l nimicască, material și moral: Pe acel Justin Pop, care în decurs de aproape 40 de ani a fost plămănit politici, prin care respira dl. Vlad înălțându-se la mărirea. Iar pe dl Dr. Alex. Herlea, un exponent vrednic al tineretului îl trata și tratează ca pe o ființă fără valoare!

Și noi am tăcut o bucată vreme spre a nu jigni pe omul cu care de bine-de rău, muncisem pe tărâm politic o viață întreagă. Dl Vlad nu se mai oprește cu băfeliile. Astfel răbdarea noastră încă e pe sfârșite. Dacăș untem oameni dornici de luptă dărzi și cinstiți, nu însemnează că trebuie să ne lăsăm striviți sub călcăiul dlui Vlad, în urmăre dl. Vlad a primit, dură ce ne-a provocat, câteva lovituri meritate.

Ori nu și se pare a fi cu cale, de Vlad, că dacă d-ta arunci, nu cu noroi ci cu venin în; dl Maniu, ido-

lul d-tale de ieri și al nostru de totdeauna. În dl. Justin Pop vărul d-tale și sufletul politic de ieri al d-tale etc. nu și se pare a fi firesc, să nu fi înfățișat cu osenele și cu buchete de flori!

Zici că dl Boilă te-a proslăvit în 1933 după ce ne-ai ordonat să-l alegem deputat în 1932? Ei, apoi aceasta a fost o *gratitudine* față de d-ta.

D-ta, după ce ne-ai părăsit vrei să ne asasinezi și să ne faci măgari pe toți câți volens-nolens, am contribuit la ridicarea d-tale la mărirea nevisate. Aceasta e *ingratitude* d-le Vlad, de altfel nu cu totul singură în trecutul d-tale și al nostru! Și prin ingratitudea nu totdeauna se ajunge ad. As'ra!

Vrei mai mult? Trecutul glorios-eroismul n'a fost numai al d-tale dar laurii au fost aproape exclusiv numai beneficii d-tale — trecutul ne pune în rezervă. Dar, dacă ne forțezi?

Terminăm cu însăși proza finală a organului dlui Vlad: „Credem, că Românii adevărați și cinstiți vor judeca lucrurile așa după cum trebuie”

Brad la 25 Iunie 1937

Spiridon Munteanu.

O mare batjocură și rânduri pentru dl D. V. Toni președ. Asociației gener. a învățătorilor.

În fine s'a dat rezultatul examenului de definitivat al învățătorilor și-nu în sesiunea Iunie c. Toată lumea așteptat rezultatul cu mare nerăbdare.

Dela început trebuie să afirm că acest examen, ca și celelalte examene ținute sub binecuvântata domnie a dlui Angelescu, a fost o adevărată batjocură. Nimic din cecece a fost promis nu s'a împlinit. De altfel lumea s'a obișnuit cu minciunile liberalilor și nu mai dau crezare nici unei promisiuni, și cum este firesc să fie.

Felul cum s'a ținut acest examen, felul cum legea examenului de definitivat a fost respectată, nu este altceva decât o totalitară lipsă de spirit al realității, o totală lipsă de judecată, adică o adevărată batjocură. Nu pot să fac o altă afirmație decât că bieții învățători au ajuns calul de bătaie al tâmpeniei politice!! Această afirmație cu nimic nu e mai justificată decât cu procentul dezastruos și celor căzuți la examen, și mai ales la partea orală.

Nu îngrijorează pe nimeni acest procent al celor căzuți?

Este indiferent persoanelor răspunzătoare că azi sau mâine satele vor fi asaltate de grupuri de nenorosiți ai politicianismului fără rușne și judecată, care vor cere dreptate?

Oare dreptatea revendicată n'o să coste pe nimeni nimic? Nimeni nu se interesează mai de aproape să vadă condițiunile în care s'a ținut examenul. Nimeni nu știe că bieții candidați erau examinați noaptea pe a orele 1^{1/2}, după multe alte nepți de învățatură. Aproape surmenați mai puteau ei oare să mai dea răspunsuri la aceste condițiuni? Oare aceasta nu este o batjocură? Acest examen n'a fost pentru selecționarea învățătorilor ci pentru batjocorirea lor.

Să pare că politicianismul, burghez dela noi vrea să aplice acelaș principiu pe care îl aplica burghezii naționali din alte țări la alte ramuri ale învățământului. Acolo se caută selecționarea cât mai completă a

contingentelor celor mai noi și a celor de elită. O-i în aceste țări cu burghezii naționale compacte și numeroase, sprijinite pe tradiții și pe situații materiale înfloritoare, se poate face o astfel de selecționare, bazată pe sacrificarea unui număr de nereușiți fără ca acesta să devie și falși ai vieții, deci fără ca metoda să provoace un pericol social.

La noi situația nu este așa. La noi la început, s'a căutat democratizarea învățământului de toate gradele, care democratizare a despoiat satele de elementul cel mai de elită. Atunci o datorie ne încambă: ca aceste contingente să nu fie sacrificate într'un proces de selecționare, al cărui criteriu n'are nimic comun cu stabilirea valorii lor din punct de vedere al necesităților rarale.

Contingentele acestea au ajuns la situația și starea de acum după o perioadă de sbucium și privațiuni trupice și sufletești.

În timpul vieții dela oraș, adică dela școli s'au mistuit complet mică zădire de acasă, ba se mai chehulește și din dreptul fraților, față de care au obligațiuni ulterioare.

După atâta greutate și neajunsuri ce rațiune mai rămâne pe seama selecționării prin procedeu examenelor la felul acesta? Va fi periculoasă această sacrificare a acestor tineri pentru statul nostru? Sigur că da. Va constitui această sacrificare a tinerilor nevinovați un pericol social pentru poporul nostru? Iată pentru ce trebuie să se teamă atotput răzicil zilei de azi. Această problemă cere o grabnică rezolvare pentru a servi interesele statului, mai ales în zilele acestor grele.

Ne adresăm președintelui asociației dlui Toni ca să studieze cât mai bine greaua situație a miilor de învățători, ce li s'a creiat cu ocazia acestor examene să ia măsuri.

O întârziere în rezolvarea problemei va aduce după sine „poate stări de lucruri neplăcute.

Deva, 22 Iunie

R. Giurgiușanu.

Di Aurel Vlad se incumetă la propagandă electorală.

Di Vlad de doi ani și-a schimbat oștea direcției politice. S'ar fi căzut să explice țaranilor, cari l-au susținut în activitatea politică, acest gând schimbat. D-sa însă, care disprețuiește pe țaran, nu s'a simțit obligat la acest lucru.

Acum însă, îl vedem în toată Duminecile și sărbătorile alergând pe sate, cu toate că e timpul verii, când dnealul obicinuia să se odihnească la băile Geoagiu.

Pentru ce face di Vlad propagandă?

Sunt fixate alegerile județene pe ziua de 25 Iulie c. și di Vlad s'a hotărât să ia lupta în aceste alegeri. Prin urmare, di Vlad colindă satele pentru voturi. N'are dnealui nici un simț de bine pentru cauzele, nevoile și viitorul satelor și a plugarilor; nici prin gând nu-i mai trece să ducă o luptă pentru împămbăntenirea unui regim de dreptate pe seama țaranilor, — ci, foarte simplu și frumos, doarește, ca plugarii și sătenii, cu voturile lor, să-l facă iară domn la treburile județului, ca să-l mai poată pune pe Păr. Basarab din Romos la slujba cumpăraturii de tauri și ca să mai poată potrivi fondurile și bugetul județului spre filiala „Ardeleana” din Deva.

Creдем însă, că țaranii noștri vor înțelege și își dau seama, că d-lui Vlad li fac îndesjuns bine și îi sprijinesc cu cameșile cari le varsă la banca „Ardeleana”, ca să nu se mai simtă obligați a-i da și votul!

Cu cine face di Vlad propagandă?

Sătenii noștri au început de seamă, că di Vlad face propagandă însoțit de slujbașii dela banca „Ardeleana”, cari săracii, vorbesc în fața poporului ca niște oameni cari vorbesc de cleacă și nu din convingere. Pentru plata lor de slujbași ai băncii, trebuie să lucreze de luni până Sămbătă, iar Dumineca, când, pe bună dreptate, doresc să se odihnească și să-și petreacă timpul în mușoiocul familiei, — di Vlad, care odihnește săptămâna întreagă, îi ia la drum și-i poartă prin sate la propagandă politică. Nu-i mirare, prin urmare, că auzim lucruri ciudate despre felul

Cum se vorbește în propagandă

Di Vlad și însoțitorii D-saie, pe la sate, nu vorbesc despre alta, decât despre partidul nostru național-țărănesc și despre Di Maniu. Și nici nu vorbesc altceva și în alt chip, decât căm cum obișnuiesc să scrie în „Solia Dreptății.”

S'a întâmplat însă la Pricaz un

lucru ciudat și foarte hazliu, pe care ni l'au spus ascuțitorii de școlă.

Di Vlad a ținut adunarea politică la Pricaz însoțit de directorul băncii „Ardeleana”, di Cornel Mihăilă. A vorbit di Vlad, iar la urmă a vorbit di Mihăilă fiind de față di Mihăilă a vorbit cam în felul următor: național-țărăniștii au fost la guvern și n'au făcut nimica, Di Vlad ca fost ministru național-țărănesc, a înghițit în sec una neplăcută,

Di Mihăilă continuă: național-țărăniștii au fost hoji mari. Dv. dacă furați o găină vă pune la închisoare pe d-șii dacă fură, îi ridică în slujbe mai mari. Iar, dacă se întâmplă, să-l strângă cu ușa pe câte unul, de prea mari și multe hoji! atunci numai că-l vezi aducând certificate din străinătate, că a fost ne-bun și deci nu are nici o rezonanță billitate.

La astfel de oratorie a dlui Mihăilă, țaranii au început a se colții iar di Vlad nici n'a mai putut înghiți în sec.

Această întâmplare au povestit-o țaranii din Pricaz. Ne închipuim, că di Vlad nu-l va mai duce pe directorul Mihăilă în progandă politică cu astfel de discursuri.

Iată o altă comună di Vlad a vorbit rău de di Maniu, după clișeu cunoscut din „Solia Dreptății.” Iată un moment dat l'au întrerupt un țaran zicând: dacă îi așa de netrebnic Maniu, de ce ai stat cu el 30 de ani în politică?! Și atunci di Vlad, cu impulsivitatea-i cunoscută a răspuns: „Dacă m'a dat afară din partid, cum mai puteam rămânea cu D-sale.

Țaranii, auzind această declarație a dlui Vlad, au dat din cap, în semn de înțelegere.

Iar noi zicem: dacă recunoști, dle Vlad, că ai fost dat afară din partid, atunci ce autoritate mai poți avea în fața nației și a poporului, care a rămas credincios principiilor și oamenilor cari luptă pentru cauza lui; și cu ce logică și moralitate mai susții limbejul pe care îi întrebunțezi împotriva partidului și a oamenilor cu care ești legat prin o viață trăită împreună, prin faptele patriotice săvârșite împreună și prin gloria trecutului care nu ți-l poți separa de al lor.

Țaranii observă acest lucru și pun la punct. Ce să mai zicem noi despre această urâciune a bătrânelor dlui Vlad.

Prin urmare, di Vlad mergând la propagandă cu oameni plâși și cu metodele personale, făcând un mare serviciu cauzei noastre, în fața poporului.

Un sătean de pe Murăș.

Vrem dreptate!

Partidul Naț.-țar. luptă pentru dreptatea pe care o așteaptă înțreaga țară. Pentru dreptate au luptat veacuri întregi moși și strămoșii noștri. Pentru dreptate au suferit moarte de martiri eroii noștri. Pentru dreptate a intrat România în războiu. Pentru dreptate au murit cei optșute de mii de soldați eroi pe câmpul de onoare. Cu dreptate s'a făcut România-Mare. Luptele au fost lungi și grele. În parte s'a câștigat. Dar mai este de cucerit încă până la izbânda finală a dreptății. — La această mare luptă s'a înhamat partidul

Național-țărănesc. Din cauza aceasta, are dușmanii pe toți aceia care trăesc din minciună, fără-delege și nedreptate. Ei vad stârșitului apropiindu-se. Când dreptatea va lavirge, ei vor pieri ca seara la fața tocului. — Programul nostru este întocmit în așa fel ca dreptatea să-și facă loc de cinste în conducerea țării.

Foarte bine a spus di Ion Mihalache când la o adunare arătând cum luptă partidul național-țărănesc pentru binele și ferticirea țării a zis:

Nu cerem decât: Dreptate!

— Dreptate națională pentru români în țara lor apărată de veacuri cu sângele lor.

— Dreptate socială pentru țărani și muncitorii în țara, muncită de veacuri prin sudoarea lor.

— Dreptate pentru partidul țărănesc pe bază de program față de țară, de forță față de celelalte

grupări politice și de lealitate față de Tron.

Dar dreptatea nu vine singură nict dela Dumnezeu. Ci numai prin credință și luptă. Cu credința și cu lupta înaintea, din biruință în biruință până la biruința cea mare, în pragul căreia am ajuns.

Pentru Țară și Tron.

Crezul Național-Țărănesc.

1. Cred în statul țărănesc, care mă va izbăvi de nedreptățile, de suferințele și de umilințele ce au năpăstuit atât de amar de vreme neamul nostru din țaranii.

2. Cred în partidul nostru național țărănesc, purtătorul drepturilor și apărătorul nevolilor noastre, ale celor care rodim și sfințim pământul din mila lui Dumnezeu și cu truda și chiușta noastră muncă, veșnic furată de cămătoria, de ciocoi și de șamsari.

3. Cred în dreptul la o viață mai tihnită, mai sănătoasă și mai înbelșugată pentru muncitorii ogoarelor României, pentru care luptă partidul meu țărănesc.

4. Nădăjduesc o aplicare cinștită a legilor, fără prihană și deopotrivă de dreaptă, față de toți.

5. Și omenie față de sătean și față de demnității lui din partea tuturor dregătorilor și cărmuitorilor Statului.

6. Răvnesc și împărtășirea satelor din binefacerile culturii și științei, dela care, până astăzi numai mințile orășenilor se luminează, numai suferințele lor se desfată, numai trupurile lor își pot păstra sănătatea,

7. Și care să șteargă amintirea jugului și să stingă răsunetul jalei și ticăloșiei ce ne-au stăpânit de atâtea veacuri în fața lumii.

8. Cred în Ion Mihalache, stegărul țărănișmului, întru chipare — de o mie de ori dovedită prin pilda faptei — a virtuților și înțelepciunii poporului nostru românesc.

9. Cred în el, crainicul deșteptării noastre, care și-a dăruit toată viața și puterea lui, izbăvirii și înălțării satelor, ce prin glasul lui profetic își strigă suferințele și nădejdiile.

10. Mărturisesc biruința sfintei dreptăți a țărăniștii române, prin lupta necruțătoare a țărănilor, toți strâns uniți, cu conștiința celei mai sfinte datorii, sub cetele steagului Partidului Național-Țărănesc.

11. Aștept înfăptuirea statului național-țărănesc, care va respecta și va cinști și va ocroti deopotrivă munca și cinștea tuturor muncitorilor cinștiți, și va nimici rânduiala celor lațomi și a trântorilor ce trăesc din munca altora.

12. Și care va statornici un viitor mai bun, mai demn de trăit mie și urmașilor mei: neamului nostru românesc.

Cine sunt vrășmașii României

(Urmare din pag. 1-a)

vreo 60,000), câți au mai rămas în Ungaria, după încheierea păcii, ar putea să ne spună mai bine, care este dragostea Ungurilor pentru Limba românească și Neamul românesc. Ei nu au nici școli, nici învățători, nici preoți români, nici ziare, nici cărți românești și numărul lor scade mereu, căci se fac Unguri sau trebuie să fugă la frații lor din România liberă, în vreme ce la noi, Ungurii au sute de școli, preoți, zeci de ziare și deputați și senatori în Parlamentul României.

Acestea sunt toate fapte, nu vorbe.

Vrea Ungaria pace și prietenie cu noi? Prea bine, dar atunci trebuie să trateze omenește pe Românii ei, să declare hotărât, că recunoaște granițele noastre de astăzi și că se va astămpăra cu propaganda contra tratatelor de pace. Vrea Germania și Italia să le fim prieteni buni și cinștiți? Să înceteze de a mai vorbi de „dreptate” pentru Ungaria „ciuntită”. Cei cari spun mereu că nu Germania vrea să ne atace, ci Rusia, să ne aducă dela Berlin macar un „tratată de neagresiune” (neatacare) așa cum ne-a dat Rusia, adecă să ne aducă hârtie scrisă și iscălită de di Hitler cu pecetea țării lui, că nu vrea să ne atace niciodată și noi desigur suntem gata oricând să-i dăm acelaș legământ scris din partea noastră. Pentru că trebuie să știe că noi nu dușmănim pe Germanii, nu-i urâm și voim să trăim cu ei în bună pace. Dacă am fi vrășmași Nemților, nu le-am îngădui Sașilor în țara noastră, atâtea libertăți:

biserici, școli, ziare, deputați și senatori în Parlamentul țării. Cerem Germaniei să cinștească drepturile noastre așa cum noi cinștim pe ale germanilor noștri!

Atâta timp însă cât ea nu ne dă asigurări, cât timp ea ne trimite vorbe prin alții, dar se ferește să ne dea un tratată, noi socotim că nici ea, nici Italia, nici Ungaria nu au gânduri bune față de noi și că ne sunt dușmane. În ce privește pe unguri, ei ar vrea să ne ia Ardealul și Banatul pentruca pe urmă să strice reforma agrară, făcută de țara noastră și să puie din nou mâna grofii și baronii dela Budapesta stăpânire pe moșiile lor, scoțând pe țaranii români din pământurile lor de astăzi.

Cum am putea atunci să credem aceea ce ne spune mereu „dreapta” că trebuie să părăsim pe prietenii cehoslovaci, jugoslavi, francezi și englezi și că trebuie să ne întovărășim cu germanii, italienii și ungurii?

Trebuie să ne socotească cineva prea prosti ca să creadă că nu putem să pătrundem la unii valul vorbelor îngelătoare și să nu prețuim la alții faptele, mai grăitoare decât orice cuvinte pline de miere, în fundul căreia găsim un fir al dușmăniei și-a primejdiei de moarte. Și trebuie să fie sau smintiți sau vânduți străinilor, cei cari ne cer să ne facem dușmani cu prietenii noștri cei mai buni și prieteni cu dușmanii cei mai primejdioși cari umblă pe față să ne plardă țara.

(din „Gazeta Făgărașului”)

Culturale.

În ziua de 13 Iunie s. c. școala primară No. 3 Petru-Cimpos și-a ținut în fața unui numeros public din sat și jar, examenul și serbarea de fine de an. După terminarea examenului, la ora 3 d. m. s'a început predarea unui program foarte variat a elevilor de școală și în special de remarcat a fost grădinița de copii mici de sub conducerea Dă-rei Sab'na Cismagiu, care a executat cu mici copii și două piese de teatru, 6 jocuri și marșuri însoțite de muzică. Publicul a rămas f. mulțumit de cele văzute și în special la copii de grădiniță, cari pe cât sunt de mici, pe atât de mari lucruri execută și aceasta este datorită învățătoarei harnice care a dat în totdeauna dovadă de muncă și pricepere. La sfârșitul serbării a avut loc, conferința ținută de Dl director Ioan Sămărtinean.

Domnia sa a vorbit despre progresul școlii, conduse de d-sa și noua educație școlară „străjeria”.

Iată în rezumat cele spuse de domnia sa; niciodată n'am avut o mai mare fericire și bucurie ca astăzi, când văd pe fața Dv. dragostea și mulțumirea pe cari mi-ați manifestat-o prin graiul viu, că cele văzute azi aci, ați rămas mai mult decât mulțumiți, — dar niciodată în viața mea de dascăl, n'am avut mai multe greutăți și obstacole puse în fața școlii și a mea, ca în acest an școlar. Pe cât de multe greutăți — pe atât de strălucite rezultate am obținut cu copii Dv. Șiți cu toți ce debandare școlară era aci, — dar azi s'a șters această debandare pentru definitiv din mozaicul vechii școlii noastre. Este inadmisibil ca pe spinarea unei școli și a unor câțiva răvoitori ca să-și trimită copii la școală, să se facă cîntela politică. Cîntela politică, n'are ce căuta în școală, — înzădar căutau lei câțiva indivizi să mă intimidese, aducându-mi revizori și inspecțori pe capul meu, căci tot n'au reușit, — dreptatea școlară în satul nostru a lavins, — toți sunt pe de o potri,

egeli în fața legii, nu pentru 2 persoane lege și pentru 20 — ba.

De azi înainte școala noastră va începe să îmbrățișeze o nouă structură, o nouă învățătură, ceea ce se cheamă „străjerie”. Și această nouă învățătură a luat naștere din mîntea cea mai luminată a neamului nostru românesc, din însuși, imboldul acelui care azi întrușipează toate virtuțile neamului de azi și în viitor, care este M. S. Regele nostru Carol II-lea. (Tot publicul s'a sculat în picioare și a ovaționat îndelung pe Rege, cântînd imnul regal.)

Noi românii nu putem să fim decât mândri, că am ajuns ziua fericită când se avem ceva specific românesc isvorât dintr'un suflet plămădit din acest pămînt românesc și nu ceva importat de peste graniță, care este străin de sufletul nostru. De acia dragimei, trebuie să faceți o deosebire între salutul acestor frumoși străjeresc de „sănătate” și alte saluturi comun'isto-gardiste-germane, cari sunt aduse de peste graniță, aci la noi în țară de niște aventurieri politici. În școală se face cultură și nu politică, celalalt salut este străin de neamul nostru și ar fi o rușine pe fili a-i aceste țări, dacă l'ar mai propaga.

Prin urmare să faceți bine deosebirea într'un salut și celalalt salut. Închelu zicîndu-vă, cu ajutorul Dv. am ajuns la frumosul rezultat a examenului și a serbării, tot cu ajutorul Dv. vom s'ajunge și pe viitor să progream.

De mulțumirea Dv. am avut nevoie și pe Dv. am căutat să vă mulțumesc și nu pe acia cari nu s'au ocupat numai de lucruri slabe.

În forma aceasta serbarea a luat sfârșit și publicul s'a retras f. mulțumit, — împărțindu-se elevilor premiile în valoare de 325 Lei — dintre cari 200 i-a donat societatea minieră 125 Lei Dl dir. Sămărtinean. S'au împărțit cărți în valoarea acestei „Lumea copiilor”, o revistă f. plăcută pentru elevii. ASISTENT.

Edict de licitație.

Se aduce la cunoștința amatorilor, că în ziua de 5 Iulie 1937 ora 5 d. m., se va ține licitație publică cu oferte închise, pentru executarea lucrărilor de suprapunerea unui etaj pe sala de gimnastică existentă.

Licitația se va ține în localul gimnaziului de fete din Orăștie, conform normelor generale pentru ținerea licitațiilor publice.

Spre a fi admiși la licitație, concurenții vor face dovadă că sunt ingineri sau arhitecți, depunând totodată cu oferte închise și sigilate și o garanție de 5% din valoarea lucrărilor în numerar sau efecte de Stat.

Valoarea devizului este de 450 000 Lei. Devizul, planurile și caietul de sarcini, se pot vedea în fiecare zi de lucru, oarele 8—12 a. m. și 3—6 p. m., în cancelaria Gimnaziului de fete din Orăștie.

2. CONDIȚIUNILE DE PARTICIPARE:

Costul participației este de 5 400 Lei în care sumă se cuprinde: Prețul biletului de tren dela Jimbolta-Paris și retour accelerat, vizele consulare, prețul legitimoșiei individuale de participare la expoziție și ghidul acolo unde se vizitează în comun orașele prin cari trecem.

Toți aceia cari doresc să ia parte la această excursiune, vor trebui să adreseze o cerere de înscriere către Asociația „Transilvania-Turism”, biroul central pentru județul Hunedoara în Orăștie str. Gh. Barițiu Nr. 2 sau agenților cari se găsesc publicate.

La înscriere fiecare va solti suma de 1.000 lei. — Înscrerile durează până în 12 Iulie a. c., iar restul de 4 400 lei se vor solti până cel mai târziu la data de 21 Iulie 1937. — La aceeași dată își va trimite fiecare pașaportul individual, taxa de pașaport la prefectura respectivă fiind 1 000 lei. — Acolo unde dorește să participe soț cu soție sau copii sub 16 ani vor face un singur pașaport repartizându-se această sumă pe grupa întregă.

Fiecare are drept să treacă peste graniță în valuta noastră 3. 000 lei sau un echivalent în valută străină. Acela care dorește să facă cumpărături și să cheltuiască mai mult se vor îngrijii singuri de valută.

În cuprinsul expoziției se află restaurantul D lui Andronic dela Sibiu astfel încât oricine va lua masa acolo va putea obține condițiuni de plată mai favorabile

Locurile fiind strict limitate, preferința se acordă în ordinea înscrierilor.

Județul Hunedoara

participă la expoziția dela Paris în cele mai avantajoase condițiuni.

Pentru 5400 Lei tour-retour oricine poate merge la expoziția dela Paris, — vizitând timp de 12 zile Zagreb, Veneția, Milano, Lyon și Parisul.

Asociația „Transilvania-turism” organizează în cu-prinsul mai multor județe din Ardeal călătoria la expoziția dela Paris în condițiunile cele mai avantajoase din câte se cunosc până astăzi.

Prețurile sunt calculate astfel ca să poată participa și aceia cari nu pot plăti zeci de mii de Lei pentru această călătorie și pe cari totuș dorința de-a vedea lume și de-a se instrui îi îndeamnă s-o facă cu orice sac flăciu.

1. ITINERARUL

Itinerarul a fost deja fixat definitiv și anume: Întâlnirea excursioniștilor în ziua de Duminică 1 August la orele 5 p. m. în Timișoara Hotel Pension Central unde li-se-vor da scribi legitimațiile individuale și biletele de tren.

Duminică 1 August ora 19.32 cu rapidul plecarea spre Zagreb.
Luni 2 August ora 6.30 sosirea în Zagreb.
a. m. vizitarea orașului, a instituțiilor și monumentelor mai de seamă
d. m. liber
ora 22.25 plecarea spre Veneția
Marți 3 August ora 8.20 sosirea în Veneția
a. m. vizitarea orașului, aici se pot vedea palatele dogilor, Biserica San Marco, Canalul Grand cu gondolele minunate, peste 6 catedrale una mai grandioasă ca alta etc.
d. m. liber
ora 19.22 plecarea spre Milano
ora 23.50 sosirea în Milano
noaptea cartuire în Milano
Miercuri 4 August vizitarea orașului Milano, Palatul artelor, Teatrul Scala, Piața, Domului, Biserica și Coloanele sft., Laurențiu, Biserica sft. Ambrozie, Santa Maria della Grazie, etc.
ora 15.15 plecarea spre Lyon
ora 23.30 sosirea în Lyon, noaptea în Lyon
Joi 5 August a. m. vizitarea Lyonului, cu instituțiile lui culturale și eventual impresiunile apropiate
d. m. liber
ora 23.50 plecarea spre Paris
Vineri 6 August ora 8.10 sosirea la Paris: vizitarea expoziției.

CE SE POATE VEDEA

ÎN CUPRINSUL EXPOZIȚIEI DELA PARIS.

Expoziția are 14 secțiuni și anume: I. de arte grafice și sculptură. - II. a publicațiilor, - III. de editură, cărți și reviste, - IV. filozofică, - V. problemelor sociale, - VI. artistică și tehnică, - VII. difuziunii artistice și tehnice, - VIII. industrie și artă casnică, - IX. arhitectură și a urbanismului, - X. construcții și beton armat, - XI. decorațiuni de interior și mobilier, - XII. modei, - XIII. turism și transport, - XIV. sporturi.

Deasemenea la Paris pe lângă multe alte lucruri minunate se poate vedea: Catedrala Notre-Dame, Domul Invalizilor cu mormântul lui Napoleon, Pantheon, muzeul Luvru, maturalile Senei cu vestitele sale poduri etc. etc.

În aceste 5 zile se pot face excursiuni facultative la Fontainebleau, Versailles, Coasta de azur etc. cari durează fiecare câte o zi. Aici se pot admira palatele clădite de marii regi ai Franței cu parcurile extraordinare precum și locul de întâlnire a întregii aristocrații din lume în regiune cu o floră și o natură de tot aparte.

Sâmbătă 7 August
Duminică 8 August
Luni 9 August
Marți 10 August
Joi 12 August

ora 10.15 plecarea spre casă
ora 11.59 sosirea în Timișoara.

În cazul când cineva renunță la excursiune, sumele plătite nu se restituie, dar se pot recunoaște în beneficiul unui participant nou înscris care nu a plătit.

Conducerea excursiunii nu răspunde de modificarea orarului trenurilor internaționale, de scăderea trenului, de pierderea bagajelor, de contrabandă vamală, de accidente etc.

Fiecare poate să și întrebunzeze timpul așa cum dorește, în cursul executării programului în comun fiecare participant trebuie să se conformeze dispozițiilor luate de conducerea excursiei.

Un deosebit avantaj prezintă faptul că fiecare va avea legitimație individuală la expoziție, astfel că o va vizita în timpul pe care-l va crede mai potrivit, rezervându-și timpul liber pentru excursiile facultative.

Deasemenea prezintă un deosebit avantaj și faptul că ori cine dorește să rămână câteva zile mai mult la Paris îi putem aproba despărțirea de grup și poate rămănea la Paris sau în altă parte 30 zile. — Având posibilitatea să obținem bilete cu valabilitate de 30 zile pentru retour, — vă rugăm dinainte să ne scrieți această dorință în cererea de înscriere pe care-o înaintați.

Scrieți de urgență pe adresa:
„TRANSILVANIA TURISM”
biroul central pentru jud. Hunedoara.
ORĂȘTIE Str. Barițiu Nr. 2. Telef. 14.

Cetiți în fiecare număr al gazetei noastre ultimele informațiuni în legătură cu această excursie.